

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ
ЦЕНА ЗА СРБИЈУ :

на годину	6 дин.
за пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 4. фебруара 1890.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слати упутницом на општински суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се.

ГРАЂАНСТВУ ВАР. БЕОГРАДА

На збору грађана вар. Београда, који је држан 28 ов. м. није дошло онолико гласача колико је прописано чл. 13. зак. о општинама, па да избор може бити пуноважан.

С тога општински Суд позива грађане ове вароши да у недељу 4. ов. мес. дођу по ново на

ДРУГИ ОПШТИНСКИ ЗБОР

ради избора : два члана Суда, два одборника и два заменика — одборника.

Збор ће се држати по одељцима варошким а почеће у 8 часова из јутра.

Бирачи могу на зборна места долазити до 12 у подне и од 2 до 6 часова по подне, у које доба престаје пуштање гласача на биралиште.

Спискови бирачки изложени су у благајноме одељењу општинскога Суда те их грађани могу разгледати све до дана избора.

Изборна места за овај збор биће :

- а) за *кварт варошки* — у основној мушкој школи код саборне цркве (дубровачка улица).
- б) за *кварт теразијски* — у теразијској м. школи (улица два јаблана);
- в.) за *кварт дорћолски* — у основној мушкој школи (душанова улица);
- г.) за *кварт савамалски* — у основној мушкој школи (савска улица преко пута кварта);
- д) за *кварт палилулски* — у основној мушкој школи (школека улица) и
- ђ.) за *кварт врачарски* — у осн. мушкој школи (пријеполска улица, сироћу вој. болнице).

Бирачки одбори за поједине квартове овога избора објављени су 26. ов. мес. АБр. 173.

Из седнице Суда општине вар. Београда 26. Јануара 1890. АБр. 187.

ОБЗНАНА

На основу правила о слободном клању и продаји меса у општини београдској, од 27 јуна 1887. АБр. 111, општински Суд допуштао је грађанима да за своју домаћу потребу могу клати и крупна грла без плаћања таксе.

Али како се је дешавало да су поједини злоупотребљавали одобрење (заклато грло удили па месо распродавали) — наређено је да се од сада дозволе на клање крупне грлади приватнима дају под условом да контролор општински трећег дана од клања (дана одобрења) изврши преглед : је ли заклато грло доста изуђено и усођено за домаћу потребу.

Гостионичрима, механцијама и свима осталим који троше месо, у радњи, не могу се ни у коме случају давати дозволе без наплате таксе.

Из седнице Суда општине вар. Београда 30. јануара год. ЛБр. 94.

О ХЕМИСКОМ САСТАВУ ВОДА

београдских и околине београдске анализаних приликом хидролошких штудија у Макишу

Извештај г. Др. Марка Т. Лeko члана пододбора за извршење и. водовода.

(Свршетак)

Поред лако променљивог састава и температура речних вода врло је променљива. Сава се угреје лети и преко 25° С. Тако готово већ млака вода не може бити пријатна за пиће и не гаси жеђ онако, као хладна свежа вода.

Савска и дунавска, а нарочито савска вода, у обичним приликама изврсна је за сваку употребу, само чије увек за пиће.

Поред тога, што су макишке воде доста „тешке“, већина од њих има и знатнију количину гвожђа, које се из њих у виду црвенкастог талог одваја.

Готово све прегледане макишке воде на извору бистре су но се на скоро ма и најмање замуће. Талог код гдекојих тако је незнатан да се једва опажа, али ипак смета те се воде не одрже кристално бистре, као воде топчидерске или Репишта. Поменути талог у макишким водама после извеснога времена слегне се и вода се избистри и онда се и после више месеци врло добро држи.

Укус макишких подземних вода, које сам имао прилике да опробам на извору, није довољно свеж. Код неких опажа се и карактеристичан укус гвожђевитих вода. Но тај особени укус код макишких подземних вода опажа се у опште само на извору, при стајању пак после кратког времена изгубе сасвим тај особени укус, и онда су в. ијатне за пиће.

Те махне, које су код појединих макишких вода у већој или мањој мери развијене, нису баш такве да се не би могле отклонити. Бивало је већ сличних случајева, да су такве воде

врло простом операцијом дотериване и поправљане. Без сумње и макишке воде, ако буде потребно, моћи ће се и односно укуса лако поправити.

Температура макишких подземних вода мерена за време од 3 Октобра прошле до 28. Марта ов. год. варираше од 12° до 14° C. —

Кад упоредимо састав анализаних вода, без обзира на бунарске, савску и дунавску воду, изилази да оне по хемиском саставу долазе онда овим редом једна за другом:

- I. Топчидерске воде,
- II. Воде београдских чесама,
- III. Извор Репишта,
- IV. Бунар општински испод вој. сењака и бунар Тоболара и друга,
- V. Беле воде и
- VI. Макишке воде.

При свем том, што макишке подземне воде заузимају — оп следње место међ осталим нашим водама за пиће, ипак у главном одговарају условима, који се обично захтевају од добрих изворних и подземних вода.

Из многобројних анализа чистих изворних и подземних вода нађено је у једном литру воде:

- 1.) не више од 500 милиграма чврстих материја, које остају кад се вода испари и остатак осуши на 100° C.
- 2.) не више од 180 до 200 милиграма земно алкалних металних оксида (калцијум и магнезијум оксида).
- 3.) не више од 20—30 милиграма хлора.
- 3.) „ „ „ 80—100 „ сумпор. кисел. ($S O_2$)
- 5.) „ „ „ 5—15 „ азотне кисел. ($N_2 O_3$)
- 6.) Амонијака и азотасте киселине ни најмање или у једва приметним количинама, и
- 7.) Органске материје, које се у једном литру чисте подземне или изворне воде налазе, не смеју премавати више од 8 до 10 милиграма кали-перманганата. —

Анализане макишке воде имају просечно на 500 милиграма чврстих материја у једном литру, нешто више креча и магнезије но што према горе наведеном, чисте изворне и подземне воде имају. Хлора, сумпорне и азотне киселине имају у границама горе наведеним под 3, 4 и 5. Амонијака и азотасте киселине већина немају, где које садрже трагове, или ју једва приметним количинама. Органских материја, које редукују кали-перманганат имају далеко мање, но што је горе под 7 наведено.

Према томе дакле, пошто се зна, да већа количина креча и магнезије, која је у анализаним макишким водама нађена, долази од кречног терена, кроз који та вода пролази, са хемискога гледишта, макишке су воде „чисте,“ и ако микроскопска и бактериолошка испитивања не покажу никакве друге махне онда су макишке подземне воде већим делом и добре пијаће воде.

О УПОТРЕБЉИВОСТИ НАЂЕНЕ ВОДЕ

Извештај г. Др. Милана Јовановића — Батута по извршеној бактериолошкој анализи

Чланови техн. одбора, г. г. М. Јосимовић и Н. Стаменковић, одликовали су ме тиме, што ми поверише бактериолошку анализу неких вода, које су у питању за пројектован водовод. Ја сам се том поверењу раду одазвао, и част ми је, што могу у прилог под А. (види прилог XII. извештаја техничког одбора за водовод) поднети резултате мојих анализа.

Бавећи се тим послом, иста господа дала су ми прилике да и с друге стране проучим припремне радове око водовода, ишчекујући од мене, да као хигијеничар и о томе своје мишљење донесем. Ја и то радо чиним, и захваљујем господи, што су ми као основу за процену уступили извештаје пређашњих одбора у тој ствари, па онда најновије хемијске анализе проф. Петенкофера, Манхајмског завода за истраживање и државног хемичара српског г. др. М. Т. Лека.

При процени воде за водоводе модерна Игјена је у неколико напустила своје старе назоре и начине. Главна начела у том питању своде се данас на неколико тачака.

1. Вода за људску потребу треба да је куска, чиста и здрава. Ње мора бити свакад у довољној количини свугде, где људи живе — тако да ју је лако набавити.

2. Квалитет воде процењује се, не само физикалним и хемијским путем, него и по бактериолошким својствима воде. Процена се не држи утврђених правила и сталних бројева, као што то беше обичај од пре, него се изриче свакад нарочити суд, и то само у упоређењу са месним (геолошким) и другим приликама.

3. Игјена не дели воду на пијаћу, и на воду за потрошак, него иште, да свака вода, која служи потребама људским, мора бити чиста и здрава. С тога она не одобрава систем комбинованих водовода т. ј. водовода са двојаким водом: — једном за пиће, а другом за другу личну, домаћу, варошку, зачатацјску и индустријску потребу

4. Где је више вода по расположењу, онде се бира најбоља и најиздашнија. Искуство и наука класификују поједине воде у природи овако: Планински извори из ненасељених — особито кршних — крајева дају најбољу воду. Ако њих нема, тражи се издан или подземна вода, и то из дубљих слојева земљишта. Отворена корита — дакле реке и језера — и плитке бунаре допустиће модерна Игјена само у највећој нужди. То особито вреди за корита са јако насељеним обалама, и за бунаре великих вароши.

Као што се види, према овим начелима модерне Игјене и наше је питање са свим просто и јасно. По предходним радовима готово је утврђено, да планинске, изворске воде Београд не може имати. Ако се дакле у нашој непосредној околини нађе довољна количина чисте, добре и здраве подземне воде или издани, онда већ није нужа, да се мисли на отворена корита Саве и Дунава. То начело усвојио је с правом и технички одбор, те је тражио и нашао подземну воду у околини Београда. Према томе тежиште целокупнога питања о водоводу и лежи у одговору: „Каква је вода у подземним басенима Београда; има ли је довољно за нашу варош и напредак њен, и хоће ли и квалитет те воде остати увек на једној мери.“

На сва та питања одговарају резултати припремних послова око водовода. Не дотичући се техничке стране тих одговора, ја ћу да промотрим те резултате са игјенског гледишта.

Од нађених подземних вода зауставила се нарочита пажња на Макишкој води. Макишка је вода подземна вода — оделена од прве воде моћним непробојним слојем. То сведочи њена (доста висока) константна температура; то сведочи притисак, којим се она у вис пење, а то сведочи и хемијска конституција њена (с, звици хемијске анализе). Али, и ако је то по свој прилици велики подземни басен, ипак вода његова има месних разлика. Тако н. пр. упада у очи, да се воде које су ближе Сави, знатно разликују од оних, које су приљене у близини „Белих вода“ или одмах на подножју Жарковачке падине. Такве прилике нису необичне код већих подземних резервоара, и то је оно, што се у таким случајевима зове месна разлика, и што се узима у обзир, кад се бира место, са кога ће се вода цпети.

И ми се морамо обазирати на те прилике, те према опитима из комбинације са свим елиминисати руне II, III, IV и V. На то нас упућују сагласно и хемијска и бактериолошка испитивања.

Што се тиче подземне воде на самој ивици те долине према Жарковачкој падини (према „Белим Водама“) могло би се ово рећи:

1. Температура је стална, и ако не баш најугоднија ($8-10$). Игјена допушта за пијаћу воду сталну температуру до 16° C. Макишке воде држе се између 12 и 13. Повеће разлике у прикљешкама биће да су потекле отуда, што се није мерило увек једним термометром. Ако се та температура упореди са температуром Савске и Дунавске воде лети, онда су Макишке воде у томе погледу много боље.

2. Изглед воде је махом леп и пријатан. Извор I-ва бистар је и безбојан, а држи се тако месецима. Та околност је од неоцењиве вредности за воде, које ће служити водоводима. Што се опет вода руне XII, која је одмах поред I-а, за кратко време замутила, и што је опалисала, биће узрок то, што се смешала са водом с површине.

3. Кус тих вода мало се разликује од куска „Белих вода“ које су чувене. И ако мало подсећа на тврдоћу, опет нас у томе теши то, што се и тај траг непријатна куска брзо губи. Земљано-метални (гвожђани) кус истакао се само у водама из рупа према Сави, а из рупе XII, само онда, кад беше сумње да је загађена водом са површине. У осталом хемијска анализа тих вода не показује значајне количине гвожђа, јер по аналитичким таблицама г. др. Марка Лека излази, да је у неким Макишким водама мање гвожђа, него у Сави и Дунаву.

4. И резултати хемијских анализа могу задовољити. Баш да се процењује и по старом, напуштеном начину — т. ј. по неким крајњим, утврђеним количинама, појединих састојака и сумеса — ипак те воде нису за осуду. То вели и знаменити хигиеничар Петенкофер, а и моје је скромно мњење исто тако — већ с тога, што у тим водама управо и нема сумњивих количина појединих сумеса. Ако те воде по хемијској конституцији заостају иза планинских изворских вода, то је тако исто природно, као што је природно, што у томе погледу надмашају воде Београдских бунара.

5. Тврдоћа тих вода премаша истину хемијски и индустријски дозвољену границу (20°), али је то са свим прелевантно за Игијену. Тврдоћа свих тих вода креће се између 22—23 а то је мера, на коју се човек врло ласно навикне, и коју веома добро подноси. Та мера тим је безбеднија, што долази искључиво од бикарбоната — и то нарочито од бикарбоната креча. — Да су то сулфати, или да је магнезија јаче заступљена, могло би бити сумње, да ће така тврдоћа алтерирати органе за варење и тиме шкодити здрављу. Осем тога теши нас у томе и то, што се зна, да се тврдоћа таквих вода уз пут јако губи, па да ће према томе и Макишка вода у спроводним каналима изгубити од своје првобитне тврдоће. Да је то тако показује она грдна разлика између укупне, сталне и пролазне тврдоће. Најпосле ваља споменути и то, да и меке воде имају својих рђавих страна (растварају оловне цеви); да опет има врло крских, чистих и здравих вода с таквом тврдоћом (н. пр. Карловачка чесма и извор на Стражилову имају преко 19°); да ће се сама публика брзо научити, како да се у домаћој потреби и с тврђом водом послужи; и да рационална Игијена и не жели, да се велики индустријски естаблишменти оснивају у самој вароши — дакле у подручју мреже за водовод. За наше прилике је њихово место далеко низ Дунаво, а у Дунаву је доста меке воде за индустријску потребу.

6. По бактериолошкој анализи може се рећи, да су те воде чисте од кухних и сумњивих клица — а то је управо најглавније. Добре чисте воде имају највише 200 живих клица у једном кубном сантиметру, а међу њима је врло мало разних врста, и врло мало таквих, које растварају стипу гелатину. Према томе је вода I-а веома чиста и здрава вода (34—0) и надмаша у томе погледу чак и „Беле Воде.“ У упоређењу са Савском и Дунавском истиче се још већа разлика у њену корист. То је важно већ и с тога, што се зна, да се баш вода отворених корита ласно окужи (н. пр. људском погани), па кад већ обичне клице имају услова за свој напредак у њој, имаће га и вулне. Ко опет помишља на филтровање речних вода, и на помоћ с те стране, тај се вара у тачном дејству филтара и заборавља, шта они коштају само док се саграде, а камо ли за време одржавања. — Бактериолошка анализа воде, из рупе No. XII, исцела је, истинна, неповољна, и то је једина тамна тачка ових резултата. Та околност тако је изненадна и неочекивана, да се у први мах помишљало на погрешке при приљењу или при расаду културе на гелатину. Али кад се и другом анализом потврди првобитни резултат, поче се сумњати на други један узрок тој појави. Према свима приликама, које су тада садејствовале, може се с неким правом тврдити, да је — било при бушењу, било при приљењу — доспела површина макишка вода у унутрашњост тога бунара, и да је то узрок неочекиваног резултата бактериолошке анализе.

Према овим разматрањима моје је мишљење у питању београдског водовода ово:

1. Како нема довољно изворске воде да подмири све потребе грађанства, а како није саветно уводити комбинован систем, то се мора са свим анстраховати од те врсте воде за водовод. Досадање чесме могле би се повратити и разредити, али у овом облику, како су данас.

2. За речну воду нисам никако — и то све дотле, док

буде било и најмања изгледа, да ћемо моћи доћи до добре воде из затворених басена — дубоко испод непробојних слојева нашега земљишта.

3. Сав је изглед, да ћемо у Макишкој котлини добити довољну, сталну количину чисте, добре и здраве воде. Пре него што би могао о томе изрећи свој коначан суд, било би ми нужно, да новим бактериолошким анализама утврдим, да су последње анализе воде из рупе XII, испале неповољно само с тога, што је у бунар улазила вода која се по Макишу разлила и тамо устојала.

4. За стално решење тога питања иште се читав низ бактериолошких и хемијских анализа.

5. Ако се допста докаже, да су те воде засада неприкорне, није још доказано, да ће оне тако и остати. С тога ће нам бити друга најглавнија брига, да оне бунаре, из којих будемо цредити, потпуно изолушемо од притока и одеђивања са површине Макишке. То је истина скопчано са великим тешкоћама али се даје — бар донекле ипак извести У новије доба праве се за ту цел бунарске поставе од кована гвожђа

6. Још би боље било, да се цео Макиш дренажа и осуши. Докде год је над изворима наше воде мочари и блатуштина — дакле трулежи и гњиладине — нисмо сигурни, да ће нам вода у свако доба бити чиста, укусна, добра и здрава.

ПРВО МИШЉЕЊЕ

др. Петеркофера

Проба воде, коју је председник техничке комисије за истраживање воде, проф. М. Јосимовић, овамо послао, предата је била краљевском заводу за испитивање, који стоји у вези са хигијенским институтом. Резултати налазе се у прилогу I (види прилог 6 извештаја техничког одбора).

Отуда следује, да са хигијенског гледишта тој води не може ништа да се замери, и мора да се констатује, да нема никаквих шкодљивих састојака.

Што се тиче тако зване тврдоће воде, то би се, са погледом на понеке техничке цели, могло пожелети, да је она нешто мања; међу тим, без приметних штетних последица, у многим пределима употребљује се и знатно тврђа вода.

У Минхену и његовој околини не налази се никакве мане води од 20 ступања укупне тврдоће и нарочито неке велике цваре служе се таквом водом.

У Енглеској поједине вароши употребљавају воду од 30 и више ступања тврдоће, а друге имају опет веома меку воду.

Dr. Letheby, негдашњи Medical Officer за City у Лондону, ради сравнења испитивао је здравствене односе енглеских вароши, које су снабдевене веома тврдом водом, и таквих које употребљавају веома меку воду; па није могао наћи никакве разлике на штету тврде воде.

Што се тиче употребе воде, која се за Београд има у вилу и за остале потребе сем пића, ту има да се узме у обзир да њена тврдоћа долази у главном од двогубих угљокиселих соли креча и магнезије, дакле од тако зване пролазне тврдоће а ова може лако да се отклони или кувањем, или на обичној температури кад се дода само нешто калицијум хидрата.

Према томе вода, која је овде испитана, добра је како за пиће, тако и за осталу употребу.

Међу тим при снабдевању водом није само меродавна каквоћа воде, но и њена количина. За варош као што је Београд, не сме се рачунати мање од 150 литара воде дневно на сваку главу, укупно за пиће и остале потребе.

При снабдевању Беча планинском изворном водом држало се, да ће бити довољно 80 литара, међу тим сада се тамо онажа јака оскудица у води, па од времена на време услед тога настаје и читава кубура, тако да сад мора да се добавља јоште друге воде.

Даље, потребно је да вода у водоводу какве вароши стоји

под толиким притиском, како ће моћи да тече и у највише спратове кућа, што је са обзиром на чистоћу веома корисно.

О овим тачкама нисам истина упитан ни обавештен, па је сигурно што треба већ и предвиђено, но ипак нисам хтео да пропустим ову прилику, да скренем пажњу а на то:

НОВО КАЛДРМИСАЊЕ

СТУДИЈА ТЕХНИЧКЕ КОМИСИЈЕ

(ПРОДУЖЕЊЕ)

Слично томе из калдрме под 2.) добија се извесна количина камена, која може да се употреби за калдрму од обичног ломљеног камена. За време од 5 година ваља дакле стављати по $\frac{1}{5}$ - 30 960 = 6.192 динара за нову и по $\frac{1}{5}$ - 5.760 = 1.152 динара за већ извршену такву калдрму.

Ка 4.) Према оваквом распореду посла имаће садање калдрме:

на крају прве године
 $350.000 - (120.000 + 24.000) = 350.000 - 144.000 = 206.000 \text{ m}^2$
 на крају друге године $206.000 - 24.000 = 182.000 \text{ m}^2$
 „ „ треће „ $185.000 - 24.000 = 158.000 \text{ m}^2$
 „ „ четврте „ $158.000 - 24.000 = 134.000 \text{ m}^2$
 „ „ пете „ $134.000 - 24.000 = 110.000 \text{ m}^2$
 те и на даље остаје 110 000 m^2 такве калдрме.

За ту калдрму има дакле да се стави у буџет:

КОЈЕ ГОДИНЕ	повр- шина	НА 1 m^2		СУМА У ДИНАРИМА		СВЕГА Динара
		за оправ- ку и обдр- жавање	за чишће- ње и од- гртање	за оправ- ку и обдр- жавање	за чишће- ње и од- гртање	
Прве	206.000	0,17	0,05	35.020	10.300	49.440
Друге	182.000	0,17	0,05	30.940	9.100	43.680
Треће	158.000	0,17	0,05	26.860	7.900	37.920
Четврте	134.000	0,17	0,05	22.780	6.700	32.160
Пете и сваке даље	110.000	0,17	0,05	18.700	5.500	26.400

Ка 5.) За остатак некалдрмисаних улица у $(600.000 - (288.000 + 110.000) = 600.000 - 398.000 =) 202.000 \text{ m}^2$, дакле од прилике $\frac{1}{3}$ целе површине треба свега за прелазе на 2.500 m^2 . Ако узмемо за то калдрму од дотераног камена, онда нам и за то треба сума.

- а.) За грађење 2.500 à 4,95 = 12.375 дин.
- б.) За оправку и обдржавање 2.500 à 0,18 = 450 дин.
- в.) За чишћење 2.500 à 0,05 = 125 дин.

Свега динара 12.900 „

а сваке пдуће године за оправку, обдржавање и чишћење по 575 динара.

Према томе имали би сад онакав распоред, као што се на крају овог извештаја у приложеној таблаци под :/; налази.

Дакле за првих пет година биће потребно у буџету просечно по 308.761. а шесте и сваке даље године по 180.240 динара.

Овде има да се приметити, да се трошкови у ствари неће тако равномерно делити, као што су у буџету распоређени; јер су они срачунати на 30 година, па узети на сваку годину са $\frac{1}{30}$ делом. Нарочито првих година, док је калдрма нова, биће и издатци мањи, а доцније ће они расти. С тога од једном стављених сума у буџет за калдрму, оно што се у појединим годинама неби утрошило, не сме се сматрати као уштеда од буџета, већ би морало да иде у нарочити фонд за калдрму, како би доцније, кад одиста веће суме затребају, тај новац био на расположењу. На тај само начин избегло би се у таквим случајевима за дотичне године прекомерно повишење буџета.

Према показаном рачуну излази дакле, да би само ваљало најпачица, да се за првих 5 година знатно је повећа сума а следећих година била би само за 55.240 динара већа од сада већ избачене суме у буџету за ту цел. Ово држимо да не би било веома тешко, а међу тим кроз 5 година имала би $\frac{2}{3}$ целе површине улица калдрмисане добром калдрмом, па и редовно обдржавање, чишћење и поливање улица било би за читавих 30 година у ред доведено и осигурано. А то и јесте све што се може и што треба урадити.

Међу тим, док се не приступи прекалдрмисању београдских улица, у већем обиму и на показани начин, ваља задржати у буџету суму од 125.000 дин. Из те суме имале би да се врше најнужније оправке калдрме, у улицама живог саобраћаја, као и да се предузму пробе, које смо напред предложили.

Те пробе ваља уједно да се врше на такав начин, како би се са довољном сигурношћу могло констатовати и то, да ли ће бити корисније, да се грађење калдрме доцније повери предузимачу, једноме или многим мањим предузимачима, или ће боље бити да Општина тај посао врши у режији?

Исто тако, имало би се у времену расправити и питање о томе, да ли је боље да обдржавање улица врши сама Општина, или да и тај посао преда каквом предузимачу?

VI.

Пошто је овом приликом питање о калдрми поново извешено на дневни ред поводом понуде г. Ајбешница из Будимпеште (коју је он прошле јесени г. председнику општине поднео); било би умесно, да се и та понуда узме у претрес.

Међу тим, ми то овде подробно нећемо чинити, са погледом на наш у овом реферату предложени начин калдрмисања. Само можемо толико поново напоменути, да су цене на земљани рад претеране; јер Београд није ни до сада плаћао више од 0,70 до 1,20 дин. од 1 m^3 откопавања, са транспортом и на највећа растројања: докле г. Ајбешниц тражи 1,20 од 1 m^3 са транспортом на 1 км., а за сваки даљи километар засебно јоште по 0,80 динара.

Исто тако, и калдрма је доста скупа, а и подељена је у сувише велики број категорија, што код вароши средњега саобраћаја, као што је Београд, није ни најмање оправдано.

У осталом чланови ове комисије прегледали су камен, који је г. Ајбешниц у Тошчидеру спремао и уверили се о доброј, али уједно и тешкој, изради његовој.

Према томе није вероватно, да ће се тај камен безусловно моћи усвојити.

У осталом и г. Ајбешниц може се ангажовати на конкуренцију, при изради како појединих проба са калдрмом, тако и при доцнијем извршењу калдрме у велико, тим пре, што се сигурно ни његове поднешене цене не могу сматрати као последња реч његова.

VII.

Ми смо намерно до сада расправљали питање само о калдрмисању коловоза; јер пешачке стазе падају у ширину улица, које сопственици кућа сами калдрмишу, дакле трошак око тога не може да се стави на терет Општине.

Међу тим, ако је калдрмисање коловоза такав посао, који се не мора и не може да изврши одмах и на један пут, те дакле може и изванредан део спољних и без саобраћаја улица за дуже време, да се остави и без икакве калдрме; са пешачким стазама ствар је са свим другачија.

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Пешачки саобраћај, и ако није свуда подједнако жив, постоји где год има кућа и станова, а то је у свима улицама без изузетка. У интересу дакле тога саобраћаја и угодности при њему, као и у интересу чистоте у вароши, пешачке стазе треба што пре и по целој вароши патосати.

Било да извршење тих стаза узме Општина у своје руке или да тај посао оставе појединим сопственицима кућа и имања; за довршење тога посла ваља да се пропише један кратак рок (највише 2 године дана). Тако исто имало би тачно да се одреди, на који начин и каквим материјалом, има да се изврши кадрмисање пешачких стаза.

У томе погледу, а у наведеном смислу, ваљало би шта више да се донесе и нарочити закон, којим би се једном тачно регулисало питање о грађењу и одржавању пешачких стаза.

При томе мишљења смо, да би најцелесходније било, да се израда тротоара пренесе на Општину, а на рачун партија.

Тиме би се сигурније постигло, да тротоари буду на време готови, а уједно да буду и једнообразно саграђени. На и цена би им била много мања, када би се тако од једном и уједно у израду узели.

Општина би имала дакле, да учини за ту цел потребан зајам, са извесним роком, па да ануптет и од партија у годишњим отплатама, уз остале општинске прирезе, наплаћује.

Сопственици, који би одмах целу суму исплатили, имали би да уживају рат, који одговара смањивању интереса на позајмљену суму.

Да се пак све пешачке стазе могу одмах и у кратком времену патосати, нема никаквих стварних тешкоћа и сметња.

Тешкоће би у главном биле у томе: једно, што водовод и канали нису извршени, па кад буду саграђени мораће се довести у везу са кућама, што ће проузроковати местимично дизање тротоара; и друго, што према новој нивелацији варошких улица има претходно тек да се изврше доста знатни земљани радови.

Прва од ових двеју тешкоћа може да се обиђе тиме, што се за патосање пешачких стаза може да изабере такав материјал, који не проузрокује велике тешкоће и трошкове, при местимичном дизању и реконструкцији. Дакле имао би се да искључи асфалт и ливени бетон.

Што се пак тиче нивелације улица, и пошто је то посао који не може у брзо да се сврши, и који мора да траје исто толико као и цело кадрмисање; ту нема другог начина, но да се поједини сопственици обавежу, да изврше патосање пешачких стаза одмах и по садашњем нивоу улица, изравњујући различите висине тротоара рампама од 6% (да се не смеју оставити скокови, басамци, као што се сада често виђају.)

Доцније пак, при издизању или спуштању улица, претресање тротоара имало би да падне на терет општине.

Међу тим, где нема спуштања или издизања или је ово сасвим незнатно (не прелази 20 см.), да се тротоари граде одмах у правом нивоу.

*

Тротоаре ваља поделити, у исто онолико категорија, као и будућу кадрму, тако како ће уз најбољу кадрму, дакле у улицама највећег саобраћаја и на најугледнијем месту вароши, бити и најбољи тротоар, и противно.

*

За откопавање и насипање свију улица, као и за претресање раније извршених тротоара, који трошкови падају на општину, неће бити потребна већа сума од 500 000 динара.

Са 7½% за финансирање одговара то суми од 537.500 динара, која би се имала зајмом покрити.

Са роком од 30 година и интересом 5% одговара томе ануптет од 34.984, 59 или у округлој цифри 35.000 динара. Према томе, кад се и ово дода годишњим сумама, које се имају у буџет ставити; излази да је потребно за првих 5 година у округлој суми по 344.000, а за 6-ту и сваку следећу годину по 215.000 динара.

* * *

Односно материјала, од којег се имају тротоари градити има да се примети следеће.

Тротоари се граде у главном од следећег материјала:

1. Од обрађеног камена. То је мало, правилно камење, квадратне или правоугле површине, а са са странама од 5—10

см. Оно се гради од отпадака при грађењу коцака за велику кадрму, те према томе и јевтиније стаје.

2. Од необрађеног камена. За то се употребљује ситан ломљен камен, или облутак, где га има.

3. Од каменних плоча, за што је најбољи гранит, а за тим пешчар, па тек онда долази кречњак.

4. Од ситног камена са горњом површином од 2½ до 5 см. у квадрату, које се обично по боји јоште ређа у мозаик.

5. Од асфалта.

6. Од цемента, и то ливеног или у плочама.

7. Од керамита и другог тврдог вештачког камења и т. д.

Што се тиче особина тих врсти кадрме за пешачке стазе, има у главном ово да се каже:

Ка. 1.) Тротоари од малих коцака извршују се често у улицама јакога саобраћаја. Таква је кадрма нешто тврда, али је трајашнија и одржавање није скупо. Грађење стаје просечно 5,50 дин. од 1 м².

Ка. 2.) Кадрма од ситног ломљеног камена јевтинија је (стала би просечно 2,00 дин.), а употребљује се само на споредним улицама. Та је кадрма рапава, те јако дере обућу, а на мразу незгода је, јер се лако по њој клиза.

Ка. 3.) Камене плоче, које се за тротоаре употребљују, имају обично 0,30—2,00 м² површине (50—140 см у квадрату) и 5—15 см. дебљине. Полажу се на довољно дебео слој шљунка, а набијају се дрвеним маљевима, и мора да су сасвим пуно и добро подбивене. Ова је кадрма трајашна и лако се чисти и одржава, хоће јако да се углади, те може нарочито зими да буде опасна. У највећој мери оно вреди за кречњак, а о томе и ми већ у Београду имамо искуства. Томе недостатку може међу тим да се доскочи, урезивањем унакрсних браздлица или у опште босажом по горњој површини. Просечна цена износи 7,50 динара од 1 м².

Ка. 4.) Мозаик је за пешачке веома пријатна кадрма, а лако се и јевтино одржава; међу тим споро се гради и изискује нарочито извезбане раднике, а и подлога мора да је особито солидна, да се не би кадрма улегла, те за то се ова кадрма ређе и употребљује. Стаје просечно 7 динара од 1 м².

Ка. 5.) Кадрма од асфалта за пешачке стазе гради се са кором од асфалса од 2 см. дебљине, а на солидној подлози од бетона. Та је кадрма за пешачке стазе најбоља, јер се по њој пријатно гази, дуго траје и лако се и јевтино одржава. Са обзиром на то, она се за ту цел у свима већим варошима нагло и уводи. Стаје просечно 7,50 динара од 1 м².

Ка. 6.) Тротоари од бетона граде се наливањем ове масе у дебљини од 6—8 см, на добро набивену подлогу од песка или шљунка. Кадрма је та угодна али лако прскари слегању и подлоге и доста се тешко оправља и одржава. Стаје просечно 7,25 динара од 1 м².

Често се од бетона граде и плоче, у дебљини од 6—8 см, а са 30—50 см у квадрату. Кадрма је ова чиста и пријатна, а и јевтинија је од горње. Стаје просечно 5,50 дин. од 1 м².

Подлога од песка, у дебљини од 10—15 см., мора веома брижљиво да се спреми, а плоче мора добро да се усаде и побију. Одржавање је лако, јер поједине плоче могу да се измењују.

Ка. 7.) Како за кадрму, тако и за тротоаре, граде се и препоручују нарочите препечене цигле, велике тврдоће од разних материјала. Кадрма је од истих елегантна, међу тим изискује веома брижљиву подлогу и тешко се одржава у своме положају. Све су ове кадрме одвећ скупе. Просечна цена 8,50 динара од 1 м².

Најзад да споменемо и онај тротоар, који се често по Београду виђа, а то је тротоар од обичних насатице, па чак и плочитице у песак усађених цигаља. Прва кадрма стаје 6½, а друга 3—3½ динара. Прва дакле иде у скупље а друга у јевтиније кадрме. Ова кадрма нема никакве сталности, сем ако би се у бетон полагао, а нарочито кад се цигле плочитице полажу. Трајашност је овакве кадрме сасвим мала, јер се брзо и по све неједнако круни и троши а кад наиђе киша или у опште влага, тако се разљигава, да није могућно по њој ићи без опасности. Овакав је начин патосања за одбацивање и треба да се забрани.

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

НАЦРТ ГРАЂЕВИНСКОГ ЗАКОНА ЗА ВАРОШ БЕОГРАД

(НАСТАВАК)

Нужници, јаме и помијаре

Чл. 59. Нужници у зградама за обитавање морају бити одвојени од осталих просторија масивним и омалтерисаним зидовима.

Нужници морају имати најмање 0·90 ширине и 1·10 дужине. Морају бити добро осветљени (прозори) и морају имати довољно промаје. Нужници који су уза сам стан морају се херметички затворити (Water Seto) Ни у којем случају није дозвољено досадашњи турски систем нужника (троугао). У нужнику мора увек бити довољно висок сандук са добрим заклоном. Док се у вароши не озидају канали за одвођење нечистоће, мора уза сваки нужник бити озидача и јама за нечистоћу. Јаме ове морају бити озидаче од материјала непробојног од воде (од цемента цигле или лутог камена) и у таквој даљини, како влага из јаме неби влажила ни зидове зграде којој нужник припада, ни зидове суседних зграда. Све ове јаме морају се очистити и затворити чим се саграде канали за одвођење нечистоће. Ове јаме морају бити озго засвођење и покривене до по метра земљом.

За нужнике дозвољено је у месту копања јаме служити се за прикупљање нечистоће и бурадима, но та бурад морају бити смештена у нарочитим оделењима. Фугмир ових буради прописале грађевински савет.

Помијаре морају бити озидаче по истим прописима за нужничке јаме. Затвори над помијарама морају бити херметични.

Да неби помијаре својом близином шкодила суседним зградама, мора се у плану назначити њихово одстојање од суседних зграда.

Постепено уклањање сметњи.

Чл. 60. Све куће које не леже бар 2 далеко од улице треба да имају са стране улице на стреји лежеће или висеће олуке од метала или другог каквог несагоривог и од воде непробојног материјала широке 18 до 25 санти-метара у пречнику.

На суседан плац или зграду не сме вода с крова капати или отицати.

Ако су олуци лежићи онда стреја несме бити шира од 35 санти-метара.

Од олука са стреје одводиће во-

ду олучне цеви — чункови — са довољно великим пречником и спроведене низ или кроз зид куће, које ће допирати до канала улице, ригола или рупа тако, да вода с крова не тече нити на тротоар нити на суседно земљиште.

Индустријалне зграде, које производе дим, пару, прах, неспосне загађе или смрад, не смеју имати прозоре за отварање или друге какве отворе за отицање на краћем одстојању од 5 метара иза линије улице и суседне зграде.

Помијаре, ђубришта и нужници при земљи морају бити најмање 5 метара удаљени од линије улице.

Резервоари за пужнике морају бити озидачи и најмање 4·5^m од бунара удаљени па и тада у цементу озидачи малтерисани и патосани.

Бунари.

Чл. 61. Бунари морају бити озидачи и дубоки толико, како ће у свако доба године у њима имати довољно воде.

Бунар мора бити најмање 4·50^m удаљен од прохода, ђубришта, помијара и т. д.

Улазак са улице.

Чл. 62. Зграде, које не леже на самој улици морају имати добар пролаз широк најмање 3 метра, свака зграда, кроз коју се из друге зграде за обитавање у авлију мора проћи ради изласка на улицу, мора имати непосредни пролаз од 1·6^m најмање ширине. Улазна врата на зградама, које су за веће скупове људи одређене, као што су: цркве, позоришта, фабрике и т. д. морају бити, према потреби, довољно широка и отворати се изнутра напоље.

Скеле.

Чл. 63. Сви делови скела морају бити од здравог материјала и довољно јаки и сигурни.

На већој висини скеле морају имати ограду.

Висеће скеле дозвољене су само за мање оправке.

Грађевински савет може, ако за потребно нађе, наредити да се скеле појачају и да се план од скела поднесе.

Грађевине које чине досаду.

Чл. 64. Грађевине у којима се раде такви послови који су од велике досаде суседима околним могу се само по нарочитој дозволи грађевинског савета са стране улице подизати, иначе увек унутра у авлији. Па и

у овом случају може грађевински савет у споразуму са општинским одбором, нарочите улице за грађевине таквог рода одредити и додаће упражњавање радње у истој грађевини забранити.

Дозвола за обитавање или употребу зграда.

Чл. 65. Ново саграђене или знатно прерађене зграде за обитавање људи, дућани, радионице коњушнице не смеју се употребити, пре, док грађевински савет обзиром на сигурност, сталност и здравље, исте зграде не прегледа и одобрење не изда.

Решење о овоме одобрењу дужан је грађевински савет издати у року од 8 дана од дана пријаве.

(наставиће се)

ОПШТИНСКЕ ВЕСТИ

Последњи. Данас се држи поновни збор за избор два члана суда, два одборника и два заменика — одборника, и тиме се завршују овогодишњи избори.

На преглед. Чланом 41. зак. о општинама прописано је да Суд општински до 15. Јан. мора саставити и одбору на преглед поднети рачуне за истеклу годину.

То је учињено, а чим изабрана комисија сврши преглед, рачуни ће се ставити на углед и грађанству онако како то налаже исти члан закона.

Продужено. И преко свију опомена многи грађани нису поднели пријавне листе за порески одбор до 31. мес као што је било наређено.

Услед тога порески одбор продужио је рок за подношај пријавних листа до 10 ов. мес. а ко и до тога дана не поднесе листу, казниће се по чл. 86. зак. непосредној порези.

Позивају се. Наредбом окр. команде, коју данас доносимо, позивају се коњаници ордоначи II. и III. позива да одређеног дана предстану команди, на смотре.

У вези наредбе изложена су имена свију оних кога се позив овај тиче, па је исказано и то да ће најстрожије бити одговорни који се наредби не одазову.

Исправка. У прошлом броју објавили смо имена чланова главног трговачког занатлиског одбора. Погрешком коректора изостало је назначење да је председник у одбору: г. Ђока Николајевић — Хади, трговац, и то овим исправљамо.

Последњи пут позивамо оне који нам што дугују, да положе паре разносачима листа, који ће им признанице предати.

ВОЈНА НАРЕДБА

Г. министар војни под АБр. 4389. од пр. год. изводео је објаснити, да коњица II и III. позива, као и ордонанси ових позива морају имати прописне коње и коњски прибор, као што је то прописано за активну и дивизијску коњицу, т. ј. коњи морају имати најмању висину од 150 с. м. да буду здрави, а године су произвољне т. ј. од 4 па на више до год је коњ способан.

Ово објашњење г. министра војеног, окр. команда саопштава овим путем свима ниже именованим обвезницима, који су из вароши Београда, за коњицу и ордонансе одређени, и позива их да према наређењу команданта Дунав дивизијске области, од 20. новембра пр. год. Број 5963, представу овој команди са прописаним коњима и прибором ради прегледа, и то: коњаници и ордонанси из II. позива имају предстати на преглед 15. идућег месеца фебруара пре подне у 9. сати, а коњици и ордонанси из III. позива, имају предстати 16. истог мес. у одређено време.

Ко на преглед дође са не прописним коњем и прибором, вратиће се назад, и докле ће се на преглед позивати док се год са прописним коњем и прибором не снабде.

Пропис коњског прибора који на преглед треба донети, овакав је: седло (бок) са у зенгијама; кајишима и коланом, узда са ђемом и жвалом од белог бланка, бисаге кожне са околним кајишима; кожна весница за резервни ков, и у њој по две подковице и 32 клинца; саква платнена за резервну зоб, у туркији кајши; суро пепељаво ћебе за коња, удар кудељни са поводњиком; колан кудељни за ћебе; чешагија, четка за ђебрање ланкрпа за брисање коња и један копопац од шест метра дужине за фуражирање.

Ко се овом позиву у одређено време не буде одазвао, некусиће најстрожије законске мере.

Из канцеларије VII. пук. окружне команде 28. јануара 1890. год. Бр. 578.

ОРДОНАНСИ И КОЊАНИЦИ

обвезници II. и III. позива, који су из вар. Београда одређени код VII. пуков окр. команде у 1889. год.

За II. позив

Ордонанси код штаба пешадијског пука II. позива
Редови: Михајло Русо, Петар М. Милановић, Јован М. Тадић, Јован Јосиповић.

Ордонанси код штаба I. батаљона

Редови: Сима Наумовић, Илија Р. Паранос.

Ордонанси код штаба муниц. колоне

Редов: Милан А. Павловић

За писара код штаба коњичког дивизијона
Поднаред. писар: Сима Паранос.

За дивизијску коњицу

Наредник: Ђорђе И. Мостић, поднар.: Периклес Зако, Никола К. Антула, каплари: Јован Димитријевић, Антоније Марпић, Јован К. Русидес.

За дивизијску коњицу

Поднаред.: Танасије Ј. Данчевић, редови:

Исак Б. Албада, Вучко К. Илић, Риста П. Милушић, Мијанло М. Милановић, Сава Богдановић, Израил М. Нахман, Димитрије Станимировић, Јован Николић, Божидар Цветковић, Поднар.: Алекса Ракић. Редови: Коста А. Симић, Милош Тоцић.

За комесара дивизијске коњице

Поднаредник: Мића Крमानовић.

Прекобројни код дивиз. коњице

Наредник: Алекса Јанић. Каплар: Љубомир Нешковић. Редови: Светислав Миленковић, Јован С. Ђуковић, Светозар Мијанловић, Петар Ковачевић, Максим Антонијевић.

За пушкар код штаба коњич. дивизије

Редов пушкар: Анђелко Јовановић

За обућара код штаба коњичког дивизијона

Редов обућар: Владимир Станковић.

За подкивача дивизијоне коњице

Редов подкивач: Стеван Б. Вељковић.

За седлара дивиз. коњице

Редов седлар: Никола Илић.

За III. позив.

За ордонансе код штаба пешачког пука III. позива
Редови: Ђира Петровић, Мијанло Штрибић, Васа Мијатовић, Вељко Вуковић.

За ордонансе код I. батаљона

Редов: Мијајло Јовичић.

За ордонансе код II. батаљона

Редови: Лаза Дашковић, Димитрије Петровић.

Ордонанси код III. батаљона

Редови: Петар И. Јовановић, Петар Јовановић.

Ордонанси код IV. батаљона

Редов: Милија Јаковљевић, Стеван Јовановић.

За коњички ескадрон

Водник: Светозар Х. Томић. Наредник Милан Васљевић. Врши дужност поднаредника: Милан С. Начић, Алекса Крмановић. Врши дужност каплара: Александер Кумануди, Милан С. Антонијевић, Петар Татић, Милан Марковић. Петар Миленковић. Влајко Баленић. Комесар: Светозар П. Николић. Редови: Голуб Јанић, Димитрије Најдаповић, Лука Перпић, Стеван Јосиповић, Хајим Демајо, Светозар Стевановић, Антоније М. Павловић, Ђорђе Павловић, Радивоје Петровић, Јован Миловановић, Коста Џанга, Петар Петровић, Љубисав Стојановић, Илија Ристић, Светозар Милчевић, Милутин Ристић, Стојан Пајковић, Самуило С. Пјаде Аксиентије Тодоровић, Милош Обркнежевић Стеван Јевтовић, Франц Брацда, Петко Стојановић, Андрија Пурић, Стеван Гојковић, Урош Стевановић, Раденко Драгојевић, Стеван Николић, Ђорђе Грбић, Ташко Петровић, Тома Николић, Аћим Гапгоријевић, Јеротје Милвојевић, Мијајло Јанковић, Петар Јовановић, Сава Петровић, Риста Пуљевић, Благоје Јовановић Петар Јовановић, Алекса Кумануди Димитрије Петровић, Сима Николић, Милорад Д. Јанковић, Неша Дамњановић, Јован Илић, Ђика Јовановић, Јеврем Маричковић, Младен Старчевић.

Из канцеларије VII. пуков. окружне команде 28. јануара 1890. год. Бр. 578.

ПОЗИВ ОКР. КОМАНДЕ

Сви ниже им повани обвезници II. позива VII. пуковског округа, који се ни до данас на вежбу јавили нису, преко свију позива, имају се сада накнадно јавити овој команди ради издржања вежбања

I. Гатаљон

II. Чета

Кварт врачарски: поднаредник Алекса Милетић, практикант; мин. финансије

Кварт варошки поднаредник Миленко Божанић бакалин; редов Јефта Пандуровић чиновник; наредник Милан Вучковић дијурнист у дивизији;

Кварт савски: редови, Мијајло Петровић столар; Аца Јовановић, келнер;

Кварт дорћолски: Недељко Николић, обућар; Милан Петровић, кочијаш;

Кварт палилулски: Коста Пешић, дуванџија; Јован Антонијевић, абаџија; Илија Спасић, слуга млекаџијски; Тодор Стојадиповић, баштован; Јован Куртовић, дијурнист мин. финансије;

Кварт теразијски: Димитрије Костић Јорџаџија;

Кв. вар. Стеван Дрекалић, предузимач; Душан Р. Ђорђевић, калфа трговачки; Живан Гашић, калфа код терзибашића,

Марко Петровић, магација; Стеван Путић, воскар; Коста Штерић, памуклијаш Мика Николић молер;

Кварт дорћолски: Васа Павловић, кафеџија; Цветко Николић, таљигаш; Аврам Апар, надничар; Никола В. Костић момак, молерски;

Кварт теразијски: Антоније Цветковић, келнер; Милан Лазаревић, кафеџија; Станоје Кретић, шкембар; Никола Лукић, кафеџија; Филип Астасијевић, кафеџија; Љубо Бошковић, практикант; Ђока Гавриловић, фијакерист; Никола Максимовић, кафеџија; код Миријева, Лазар Ристић, пиљар; Петар Константиновић, ракџија; Јоца Пековић, калфа ковачки; Јован Грбљановић, пиљар; Коста М. Јанковић, дуванџија;

Кварт савски: Светозар Стајић, штампар; Кварт варошки: Коста Николић, калфа дуванџијски; Марко Тасић, носач; Сима Обреновић, практикант полиције;

Кварт савски: Марко Грбић, слуга; Ђорђе Илић, возар; Андрија Павловић, обућар;

Кварт варошки: Риста Атанацковић, агент;

Кварт савски. Димитрије Миловановић, калфа трговачки; Јован Антула, келнере Стеван Орловић, лађар; Никола Хеслер, столар; Давид Барух, калфа трговачки;

Кварт дорћолски: Сава Мартиновић, тежак;

Кварт савски: Лазар С. Миладиновић, месар;

Кварт дорћолски: Јанко Цветковић, млекаџија;

Кварт врачарски: Андрија Васић, служитељ у војном министарству;

Кварт дорћолски: Сава Кретић, лебар; Коста Флор, надничар;

Кварт дорћолски: редови, Благоје Димитријевић, зидар; Стеван Радосављевић, млекаџија;

Кварт савамалски, Сима Симић, слуга механиџијски;

Кварт дорћолски: Израил Б. Аврам, служитељ; Сомујел Елијечар, служитељ; Пе-

тар Ристић, амалин; Панга М. Боди, трг. сирам Терзибашаћа;

Кварт дорђолски: Павле Дазин, слуга; Јаков Б. Рубин, талџаши; Стеван Ј. Стојковић, практикант; Јован Суботић, практикант; Душан Ликић, шантач; Димитрије Ивановичић, зидар; Петар Бураковић, бунарц.; Тодор Анђелковић, кувар;

Кварт савски: Јован Гушанац, стражар; Кварт дорђолски: Стојан Кузмаповић, слуга зидарски; Филип Јовановић, слуга зидарски; Петар Крагуљевић, слуга зидар; Тале Бошковић, надничар; Данило Ристић, слуга лебарски;

Кварт варошки: Милош Стојановић, кал бакалски;

Кварт врачарски: Јован Грбљановић, асурција; Душан Арсеновић, земљодеј;

Кварт савски: Милан М. Радојковић, намуклијаш;

Кварт врачарски: Борђе Радојловић, бакалин; Панга М. Хајбер, надничар; Крста Петровић, кравар;

(НАСТАВИЋЕ СЕ)

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

У грађевинском одељењу општине београдске, држаће се следеће јавне усмене лицитације:

I.

За калдрмисање „београдске“ улице — коловоза — на дан 5. фебруара тек. год. од 9 до 12 сати пре подне.

Кауција 600 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

II.

За прегрес калдрме у „споменичкој“ улици на дан 5. фебруара тек. године од 2 до 5 сати после подне.

Кауција 70 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

III.

За калдрмисање „фрушкогорске“ улице на дан 6 фебр. т. г. од 9 до 12 сати пре подне.

Кауција 300 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

IV.

За откопавање земље до нове нивелете у крагујевачкој улици на дан 6. фебр. т. г. од 2 до 5 сати после подне.

Кауција 850 дин. у готовом новцу или у државним папирима.

Визити услови, предрачуни као и планови ситуациони и попречних профила, могу се видети у грађевинском одељењу сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији.

V.

На дан 13. фебруар т. г. од 9 до 12 сати пре подне, за набавку 659 куб. метара дунавског и 75 куб. метара колубарског песка.

Кауција 250 динара у готовом новцу или у државним папирима.

VI.

На дан 13. фебруар т. г. од 2 до 5 сати после подне, за набавку 560 курент метара ивичног и 560 курент метара олучног камена.

Кауција 100 динара у готовом новцу или у државним папирима.

Ближа условија могу се видети у канцеларији грађевинског одељења, сваког радног дана за време канцеларијско и при лицитацији

Из седнице Суда општ. београдске 1. фебруара 1890. год. Г. Бр. 71 и 78.

ТАКСЕ

за јавне забаве у општини београдској

I.

1. За свирање народних свирача од једног вечера — — — — 2 д.
2. За стално свирање муш. оркестара по кафанама, баштама и т. д. од концерта — — — — 10 д.
3. За свирање са певањем вештака од 1 концерта — — — — 20 д.
4. За свирање женских (Damen-Sirene) — — — — 30 д.

II.

1. За 1 игранку или забаву са игранком у локалима I-ог реда 30 д.
2. За 1 игранку или забаву са игранком у локалима II-ог реда 20 д.
3. За 1 игранку или забаву са игранком у локалима III-ег реда 15 д.

III.

1. За панораму на дан — — — — 10 д.
2. Разне представе и показивање вештина, дневно — — — — 10 д.
3. Циркус од преставе — — — — 30 д.
4. За забаве „Тингл-Тангел“ т. ј. (певање, свирање и представљање) од забаве — — — — 50 д.

НА ЗНАЊЕ

Никаква јавна забава у општини београдској не сме се давати без предходне дозволе општинског суда. Догодили се да у коме локалу буде забава изненадно припређена или музика доведена, газда од радње дужан је одмах сутра дан пријавити се накнадно општинском суду да таксу плати; по ово изузеће важиће само тада и тако, ако одиста није било времена да се предходно пријава учини.

Ко год се не би овог прописа придржавао поред наплате таксе, подврћиће се и казни.

Од стране суда општине вар. Београда 26. јан. 1890. АБр. 179.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

1. димничарство:

- а). за чишћење димњака (цилиндера) без разлике на сиратове 0,40 дин.
- б). за неузидан шархерд 0,40 .
- в). за узидан 0,80 дин.
- г). за велики узидан шархерд у гостионици 1,00 .
- д). за чишћење димњака од два спрата 0,40 .
- ђ). за чишћење простог димњака 0,20 .
- е). за чишћење чункова до 2¹/₂ метра уједно са пећима 0,20 .
- ж). за чишћење чункова од 2¹/₂ метра на више уједно са пећима 0,40 .

з). за паљење димњака (цилиндера) без разлике на сиратове 1,50 .

II. ИЗВОЖЊА ВУБРЕТА:

- а). за собу и кујну или мањи дућан са собом 0,20 .
- б). 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом 0,60 .
- в). 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале 1,00 .

IV. ПСЕТАРИНА:

- а). марка за пашче једном за свагда 3 дин.
- б). марка за кују 6 .
- в). обнављање изгубљене марке стаје половину цене

V ГРОБ РИНА:

- а). гроб за децу 7 дин.
- б) гроб за одрасле 12 .
- в). мада гробница 555 дин.
- г). већа гробница 967 .
- д). велика гробница 1207 .

БЕОГРАДСКА ПИЈАЦА

Од 23. до 27. Јануара закључно прешло је преко општинских кантара:

ТЕЖИНА	Ч е г а	100 к. просечна цена
КИЛОГР.		ДИН.
59 950	Брашна пшенична	19.50
	Брашна кукурузна	—
93,005	Пшенице	15.30
59,835	Кукуруза	10.50
	Ражи	—
	Крупника	—
11,261	Јечма	12. —
13,893	Овса	13.20
	Кукуруз нових	—
6,630	Пасуља	25.50
5,728	Кромпира	8.50
21,227	Ариџника	22 —
1 666	Црна лука	8.50
	Бела лука	—
	Лука аршаме	—
3,284	Јабучка	20. —
4,303	Крушачка	20. —
2,026	Ораја	20. —
	Грожђа	—
	Шљива сирових	—
35,387	Сувих шљива нов.	24 —
34,155	Сена	5.50
3,400	Сламе	3 —
	Шиварке	—
242	Кајмака	120
884	Сира	75 —
	Лоја топљена	—
1 510	Лоја нетопљена	75 —
1,044	Маста	100
343	Сланине	120
227	Сува меса пршута	85 —
37 085	Свиња дебелих	75 —
	Катрана	—
364	Кукура дрвена	5 .
15,515	Креч	3.40
	Кукуса кисела	—
	Рена	—
Литара		
14,610	Вина црна	18.50
	Вина бела	—
466	Ракије ком. меке	36 —
485	Ракије	75 —

Примедба. Приход кантарски од 23. до 29. јан. 1275 дин. 35 пара.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГ СУДА.